

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

15. De laude Puerorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

nes, quas Graeci vocant προσημίματα, quales sunt principum virorum salutationes.

De laude paerorum.

CAPVT XV.

Sense a sua serua prima Antonij lepidum factum.

Eisdem à veteribus vsurpatae restatur illa celebris Atheniensium oratio ad M. Antonium, vel potius adulatio, quae egregie deprehensa est, & castigata. Nam cum Antonius vellet se Liberum patrem dici, & hoc nomen statuis subscribi iuberet, habitu quoque, & comitatu Liberam imitaretur; occurrerunt venienti ei Athenienses cum coniugibus, & liberis, & Διονυσον salutauerunt. Bene illis cesserat, si natus Atticus illi substitisset, dixerunt despondere ipsos in matrimonium Mineruam suam, & rogauerunt, vt duceret. At Antonius ait ducturum, sed dotois nomine imperare illis mille talenta. Tum ex Graecis quidem ait, & ὄρνις Ζεὺς πῶς μετ' ἱερά σου Σειμήλῳ ἀπορικαν ἴχτι. Domine, Iupiter matrem tuam Semelem sine dote habuit. Huic quidem impune fuit: sed Atheniensium sponsalia mille talentis aestimata sunt.

VT prima Solis Orientis crepuscula ridere blandius solent, sic & in pueris, in quibus vis pulcherrimae naturae paulatim efforescit, virtutum teneritas delectat, & gratam dicendi materiam, si non adeo locupletem suis oratoribus suggerit.

Neque enim mihi Themistius in suo Valentiniano, neque Aristides in Eteoneo, incundum laudationis campum, aut desiderasse, aut cum obtigisset humiliter tractasse iudicandi sunt.

Laudantur ferme pueri ab his capitibus. Pueri qui a paterno, maternoque genere, à similitudine patriarum virtutum, quam viuam & spirantem in sua vita pictura expriment, à forma corporis, & educatione. A pietate in Deum, obseruantia in parentes & praeceptores: Ab ingenij acrimonia cum morum festiuitate, sermoneque affabilitate coniuncta: A pudore, innocentia, integritate, castimonia; Ab industria, eruditione & artibus, ceterisque animi & corporis ornamentis: Denique à spe rerum maximam; quae omnia authores illi in iis, quae de pueris conscripserunt, encomiis suauissime profsequuntur. Et bene quidem Themistius incipit.

Atheniensium assentatio castigata.

Confutatio ad Deum scripta.

Confutatio ad Deum scripta.

Hoc exemplo discant adulatores, quam saepe noxius sit, apud Principes viros, hoc fedissimae assentationis genere leuius obgannire. Quod vero ad tractationem προσημίματων attinet, antiquum illud Parysatis praeceptum perutile memuisse oportebit, verba esse feligenda esse byssina, addo etiam pauca. Longum esset ire per singula, & eorum ineptias recensere, qui in ea re peccant frequentius: quoties tacenda dicuntur, & dicenda praetermittuntur silentio, quoties ad gratiam conquisita laudes, vanae & mendaces obrudantur, quae personae non magis conueniunt quam Pygmaeo Colossi crepida. Quoties ipsa prolixitas occupatas aures enecat, quae istas aggressiones magis, quam praelij congressum formidant. Quam obrem sapiunt, qui omisissis parergis, quod instat nauiter exequuntur. Tria autem huius ferme sermonis sunt capita

Ἐπιπρότερον δὲ τῶν ἀγαθῶν ἀποδοῦναι τὸν ἄριστον ἄνθρωπον ὅτι σε προσώπων μᾶλλον τόχοιμι τὰ προσημίματα ἢ τὸ ὄρα ἴδρον. Valentiniani pueri laus.

O puer duorum inuictissimorum patrum soboles, haud satis liquet, quo pacto te pro dignitate compellem, an ex praesenti, an etiam ex futuro te appellare debeam. Max post generis amplitudinem attingit educationem. ἔτι δ' ἐν ἀγκάλαις περιφερόμενος σου πατρὸς τῷ πατρὶ, καὶ στρατηγῆσι, καὶ τρέφῃσι σὲ ἐν θαλάμοις κατακοιμῆσαι, οὐδὲ δὴ μὲν προβάτων, καὶ μιλίων ἀλλὰ ἐπὶ πᾶσι τοῖς, καὶ τοῖς χειρῶσι τῆς σκυδικῆς. Iam vero in vltis gestatus adhuc in expeditionem cum patre proficisceris, cum eo exercitum ducis, neque te in thalamis blandè somnium concilians educat, nec adipe, ac medullis ouium, sed ad Istrum, atque in media Scytharum hyeme nutrit.

Salutationum partes.

Primum, gratulari solet aduentum, atque omnium de re conceptam significare latitiam.

Secundum, rationes istius gratulationis reddit, à meritis consalutati principis, cuius laudes paucis quidem, sed summo delectu conquisitis sententiis perstringuntur.

Tertium, vouet & dedicat mentes, animos, pectora, fortunas, spes, opes, & similia.

Nunc autem, quoniam trita res est omnium pene gentium linguis prolixioribus verbis abstinere.

At vero Aristides, vt suo loco ostendam, priuatas virtutes magis profsequitur, Non

PPP

indi-

eadifere hoc argumentum attigit Odapius in Eubaldo.

Prima literarum rudimenta ea aetate haurit, qua vix ceteri loqui solent. Nemo totidem annorum non ab illo puer in omnibus rebus praeteritis, nemo non relictus est. Itaque puer illis in studijs iam non pueriliter se gerere, speique multo plus habere, & quam illa aetas daret, videbatur.

Indole autem, atque facie ea fuit, ut iurares illos Veneris pueros Amores, quos Poetae aiunt, Matri praesto esse, atque illudere, aliamque formam genarum, oculorum, non habere. Docere puerum incipio, nihil eorum, quae in alijs esse solent video in nostro. Non deliciarum vllas illecebras, non prauos ad licentiam mores, non adiutam impunitate audaciam, non denique arrogantis fortunae vllum in pueri animo expressum vestigium inspicio. Non molestiam, satietatemque dicendi, aut commemorandi cum se natu maioribus: Nihil eorum in eo fuit; grata potius, expectandaque omnia, &c.

Laus animalium.

C. A. P. V. T. XVII.

Dixi copiosius de laude personae; quia frequentius est hoc laudationis genus. Nunc propositum initio ordinem sequutus, methodum, quam in laudandis animalibus seruant Technici, paucis expedio.

Laudantur animalia à pulchro, vtili, & necessario: sicut & res ceterae. Haec sunt enim prima laudationis fundamenta.

Capita erunt; gens, parentes, robur, pulchritudo, labor, agilitas, cantus, humani sermonis imitatio, fidelitas, gratus animus, amor in dominos, prudentiae, fortitudinis, temperantiae, & ceterarum virtutum adumbrata similitudo.

Exemplum habes in musca Lúciáni. Tanta enim industria persecutus est omnia, quae de musca dici, aut cogitari possunt; ut vix aliud quicquam in hoc genere magis luculentum reperias.

Principio enim, quaecunque ad corporis habitum, compositionem membrorum, speciem, atque usum partium pertinent; exquiritur. Mox ad interiora progressus, prudentiam, fortitudinem, remissentiam, in eadem com-

mendat: ad summum vitæ us, & diatae rationem. Nomen, genus, cognomines etiam puellas ostendit. Et haec quidem ex varijs historicis naturalis scriptoribus repetenda, eruditione, & eloquentiae suauitate temperanda, quo in genere plurimum valent descriptiones. Non satis est enim oratori accepta ab historicis nude, & simpliciter enūtiare, sed praeterea quibusdam artis lenocinijs ornare decorum est. Exemplum subijcio in laude apum, & formicae.

Extat apud Quintilianum nobilis declamatio, in qua pauper damni per iniuriam dati actionem intendit diuiti, quod eius apes veneno illitis floribus peremisset, ubi postquam suas narravit fortunas, de apibus multa, & praecleara commemorat.

Laudatio Apum.

C. A. P. V. T. XVII.

Cetera animalia videtur nihil natura, vltibus nostris genuisse, haec etiam delictis, cum eo, quod in illis, quae, vel scindendo solo, vel maturando itinere comparamus, multus ante redditus infumitur labor, & cum perdomanda, cum alenda sint, nihil tamen possunt sine homine, & tantum coacta profunt.

Apes faciunt iniuste fauos, sine vilo rationis humanae ministerio; totus fructus vltro venit. Adijce, quod cetera animalia, aut fatiscunt, aut viribus nocent, primaque, ut fama est, hostiae causa pecudi fuit hestia fruges.

Harum ita innocuus per prata, syluaque discurret labor, ut tantum factum opus appareat. Quis satis digna persequar laudem? Dicam animal quodammodo paruum hominis exemplar? Hoc humana excogitare non potuit solertia. Etiam ratio nostra, quae sub terris lucrum inuenit, quae maria inquisitione sua sideribus immiscuit, hoc tamen efficere, consequi, imitari non potuit. Venena potius inuenimus.

Iam primum futurae laudabilis vitae digna principia. Non illas libido prognerat, dominatrix omnium animalium Venus; utque homines in excusationem sui fabulis tradiderunt, etiam Deorum posteritas, has regnis suis excepit: A best inimica virtutum voluptas caecis sine labe corporibus. Sole omnium non edunt foetus, sed faciunt. Ipsae paulatim sicut

Musca laus

Apes paruum hominis exemplar.

Apum co-
stimonia